

"Studenti se na mě mohou obrátit s jakýmkoliv problémem," říká ombudsperson CEITEC VUT Beáta Idesová

21.4.2026 - Kristina Blůmelová | Vysoké učení technické v Brně

Od ledna tohoto roku působí v roli ombudsperson na CEITEC Vysokého učení technického v Brně Beáta Idesová, která na postu vystřídala Katarínu Rovenskou. Kromě svého doktorského studia tak má tato důvěrná poradkyně na starosti i pomoc všem ostatním studentům. „Mým úkolem je vytvořit bezpečné prostředí, v němž se mi studenti mohou svěřit se vším, co je zde na CEITEC trápí, ať už v rovině studijní nebo mezilidské, a společně pak můžeme hledat možné kroky, které vzniklou situaci pomohou vyřešit,“ říká o smyslu své nové role mladá vědkyně.

Ve funkci ombudsperson jste nyní čtvrtý měsíc. Máte hodně práce?

Naštěstí jí zatím moc nemám, což je do jisté míry dobré znamení. Ale už jsem s několika studenty v kontaktu byla. Těch důvodů bylo více, ale obecně lze říci, že ve většině případů šlo o zvládání respektive nezvládání tlaku. Buď toho vnitřního, který si na sebe kladou sami, nebo toho vnějšího, který na ně kladou školitelé či ostatní studenti. Drtivá většina problémů ale naštěstí nevychází ze zlé vůle, nýbrž z omylů a nedorozumění, typicky z důvodu chybné či nejasné komunikace nebo rozdílného vnímání věcí na základě rozdílů kulturního prostředí, ze kterého pocházejí jak samotní studenti, tak ale i vyučující.

Můžete trochu přiblížit, s jakými problémy se na vás studenti obracejí?

Je to hodně individuální, ale jak to vidím, tak někteří studenti mají i jako doktorandi občas pocit, že jsou pořád v pozici, v níž si v podstatě nemohou příliš dovolit říci, co a jak chtějí. A z toho samozřejmě pramení frustrace, narůstá stres a třeba i pochyby o smyslu studia. A pak je druhá skupina studentů, která se sice dokáže vymezit, ale pak naráží zas na to, jak to přijme druhá strana. Když dobře, není problém. Ale někdy se může stát, že přesně v těchto okamžicích vznikne konflikt, který už student sám řešit nedokáže, a pak potřebuje pomoc někoho, kdo ve sporu není zainteresovaný. Na webových stránkách CEITEC na sebe mám [e-mailový kontakt](#), stačí mi napsat, odpovídám obratem, takže si můžeme během jednoho dne rovnou domluvit termín schůzky, pokud o něj student stojí. Tu můžeme mít jak tady v areálu, ale taky například v kavárně ve městě. Záleží jen na tom, v jakém prostředí se student cítí komfortněji.

Co všechno pro ně můžete ze své pozice udělat, jaké máte kompetence?

Nutno dodat, že opravdu většinou nejde o zásadní problémy, ale právě o nedorozumění. Pokud vidím, že podstata potíží leží pouze v problematice komunikaci, snažím se studenty motivovat, aby se nebáli si věc s dotyčným člověkem vyříkat. Do jisté míry jsem v takový moment tím, kdo jim dodává odvalu, aby se za svou věc bili sami. Aby si uvědomili, že jsou dobří a že určité chování směrem k nim není vhodné, ani tolerovatelné. A aby se mu dokázali postavit. Někdy se ale může stát, že ani snaha studenta věc vyřešit sám, nepomohla. V ten moment mohu nabídnout zapojení vedení CEITEC, ať už v podobě zástupce ředitele Pavla Krečmery, nebo v těch nejzávažnějších případech přímo ředitele Radimíra Vrby. Buď mohu předat informace v anonymní rovině, případně mohu domluvit studentovi schůzku s nimi. Ale vždycky musíme za CEITEC jednat tak, aby naše kroky byly pro

studenta přínosné. Jinak řečeno, aby se mu to, že si byl „stěžovat“, nevrátilo jako bumerang zpět. Studenti musí mít jistotu, že jsme schopni problémy vyřešit, a zároveň se cítit bezpečně.

Pracujete s dospělými lidmi ve stresu, kteří sami nevidí řešení svých potíží. Máte kromě technického vzdělání i vzdělání v oblasti interpersonálních vztahů?

Žádné takové odborné vzdělání nemám, ale mám mnoho zkušeností s prací s lidmi. A to jak z osobního života, tak i ze své pozice ve Studentské komoře Akademického senátu VUT, kde hájím zájmy všech studentů ze tří VŠ ústavů VUT včetně CEITEC. K tomu jsem členkou Disciplinární komise i Etické komise VUT a v rámci těchto pozic jsem také nasbírala řadu zkušeností. Takže si myslím, že ač je role ombudsperson na CEITEC poměrně specifická, tak věřím tomu, že ji dokážu dobře naplnit.

Kromě těchto akademických funkcí pracujete pod vedením Tomáše Šikoly ve výzkumné skupině *Příprava a charakterizace nanostruktur* na svém doktorátu. Proč jste si pro disertaci vybrala CEITEC?

Abych mohla odpovědět co nejpřesněji, musím se vrátit do doby, kdy jsem byla ještě studentkou FSI VUT, konkrétně Ústavu fyzikálního inženýrství, který vedl právě pan profesor Šikola, jenž zároveň působil a působí i na CEITEC. Už ve své bakalářské a následně i diplomové práci jsem se věnovala povrchům se speciálními vlastnostmi a k takovému výzkumu jsou potřeba laboratoře čistých prostor. Takže jsem na CEITEC docházela už před lety a zde se učila pracovat s přístroji a začínala s opravdovým výzkumem. Když jsem se pak někdy ve čtvrtém ročníku rozhodovala, kam jít dál, tak jsem si uvědomila, že bych ráda ve svém výzkumu pokračovala jako doktorandka. Na stole tak byla vlastně jen jedna otázka - zda po magisterských státnicích zůstat v Česku, nebo jít do zahraničí. A protože jsem už prostředí na CEITEC znala a věděla jsem, že mi vyhovuje, rozhodla jsem se pokračovat dál tady. Takže jsem se přihlásila na doktorské studium opět k panu profesorovi Šikolovi.

Čím konkrétně se tedy ve své disertační práci zabýváte?

Věnuji se dielektrickým meta povrchům pro nekonvenční optické prvky. Abych to pro čtenáře trochu zjednodušila, tak dielektrické materiály jsou v podstatě izolanty, které mají schopnost polarizace. Může jít například o sklo, keramiku či plasty. A meta povrchy jsou uměle strukturované povrchy pokryté miliony nanostruktur, které dokážou precizně ovládat světlo a jiné elektromagnetické vlnění. Ve svém výzkumu se snažím vytvořit meta povrchy s velmi speciálními vlastnostmi pro ultrafialové vlnové délky. Všeobecně je tato oblast velmi důležitá, protože elektronika se zmenšuje a na čip je třeba umístit obrovské množství tranzistorů. Proto se světový výzkum zaměřuje na fotolitografii, což je klíčová technologická metoda používaná k přenosu složitých nanostruktur na polovodičové desky pomocí UV záření. Všechny tyto nanostruktury musejí být strašně malinké, srovnatelné s vlnovou délkou dopadajícího UV záření, což samozřejmě skýtá řadu problémů při výrobě. A já se teď snažím vytvořit filtr pro určitou vlnovou délku v UV spektru, který dokáže v podstatě eliminovat záření o určité vlnové délce.

To je velmi zajímavé. Přemýšlela jste už, co budete dělat, až doktorát dokončíte?

Úplně na rovinu, tuhle otázku zatím nechávám i pro sebe bez odpovědi. Moji kamarádi z řad PhD studentů často říkají, že by jim vlastně vůbec nevadilo dělat třeba truhlářinu, pekařinu, nebo pást zvířata někde na horských loukách. Zkrátka že by i chtěli dělat povolání, kde člověk není pod tak

velkým tlakem. Já sama zatím moc nevím a je pravdou, že i takovou variantu si nechávám otevřenou a uvidím, v jakém budu po doktorátu rozpoložení a jaké se mi otevřou možnosti. Protože ve vědě, ale i v životě mimo ni se věci často vyvíjí velmi překotně.

Na začátku jste hovořila o tom, že studenti jsou si sami na sebe často vytvářejí tlak, kterým se pak dostávají do nepohody. Proč tomu tak je?

Myslím, že tím hlavním stresorem, který máme všichni, je touha nezklamat sebe i okolí. Akademický svět je hodně kompetitivní a člověk chce svou práci udělat co nejlépe to jde. Někdo má navíc i takovou tu vnitřní potřebu dokázat něco velkého, a to co nejdříve. Což se samozřejmě ne vždy daří. Zároveň je pak rozdíl, jestli se školitel chová opravdu jako vedoucí, tedy spíše striktně s jasně definovanou strukturou práce, nebo je spíše mentorem, za nímž se student nemusí bát přijít s tím, že se něco nepovedlo a který ho dokáže uklidnit, protože omyly k vědě patří, a zároveň motivovat k další práci. Jeho přístup může vnitřní tlak, který vychází z povahových rysů každého z nás, zjemnit a tlumit, nebo naopak zesílit. A tím se vracím zpět k tomu, proč je pozice ombudsperson tak důležitá. V momentu, kdy je pak tlaku zevnitř i zvenčí příliš, může do problému vstoupit jako nezaujatý člověk a nabídnout konkrétní řešení situace.

Abyste mohla pomáhat ostatním a čelit všem výzvám spojeným s prací ve vědě, musíte být i vy sama v pohodě a odpočatá. Jak tedy relaxujete?

Snažím se odpočívat aktivně, takže většinou sportem, v kondici se udržuji hlavně běháním. Kromě toho ale ráda chodím s přáteli na výlety do přírody. Teď mám navíc pejska, takže chodím na delší procházky i s ním. Opravdu je to potřeba. Vezměte si, že trávím dlouhé hodiny v laboratořích, kde mnohdy nejsou okna, takže vlastně nevidím denní světlo. Proto když mohu, trávím co nejvíce volného času venku a nejlépe mimo město.

Doktorandi většinou kromě své vlastní výzkumné činnosti také vyučují. Vy učíte na FSI VUT laboratorní cvičení z fyziky. Otázka na závěr; baví vás to, chtěla byste v budoucnu učit?

Na moje cvičení chodí studenti prvních ročníků bakalářského studia, tedy velmi mladí lidé, kteří se na fakultě teprve rozkoukávají a seznamují se s přístroji. Výhodou tohoto předmětu je, že se nemusíme až tak zabývat teorií a můžeme více času věnovat praxi, tedy měření. Učení mě baví, ale je to pro mě zároveň hodně stresující, protože jsem ten, kdo před studenty stojí, něco jim vypráví a má odpovědnost za podobu i správnost přednášek. Když udělám chybu, oni si ji zapíší, protože ještě nemohou vědět, že jsem se mýlila. Takové momenty jsou pro mě hodně těžké. Musím se pak vrátit o krok zpět, vysvětlit jim, že jsem udělala chybu, a v ten okamžik vidím, kolik otázek v hlavách studentů běží. Na druhou stranu ale z těchto situací mnohdy vznikají velmi zajímavé diskuze nad danou problematikou a většinou si z té hodiny odneseme já i studenti daleko více. I když je to nakonec fajn, nejsem ale zatím o své kariéře vysokoškolské pedagožky takzvaně na plný úvazek úplně přesvědčena. Ale jak jsem říkala, zatím si opravdu nechávám vše otevřené, protože práce v akademii je plná překvapení. Teď se snažím si užívat přítomnost a zatím příliš nemyslím na to, čemu se konkrétně budu věnovat v budoucnu.

Autorka: Kristina Blůmelová

<https://www.zvut.cz/lide/-f38102/studenti-se-na-me-mohou-obratit-s-jakymkoliv-problemem-rika-ombudsperson-ceitec-vut-beata-idesova-d326031>